

NAPARZAĆ (40) *vb impf*

Wszystkie a jasne.

inf naparzać (11). \diamond *fut 2 sg m* będziesz naparzać (2). *f* będziesz naparzać : będziesz naparzała *FalZioł* (2:1). \diamond *3 sg m* będzie naparzał (1). *f* będzie naparzała : będzie naparzać *FalZioł* (3:1). \diamond *imp 2 sg* naparżaj (18); -aj (5), -(a)j (13). \diamond *part praes act* naparżając (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. (z Cn).

*Poddawać rozgrzewającemu działaniu gorącego płynu, substancji lub pary; okładać gorącymi kompresami (o zabiegach zalecniczych); fovere, fomenta calida admovere a. adhibere, vaporare Cn [w tym: co (część ciała) (38)] (40) : na oddawienie żił dobrze naparzać miełcze ono maczając gębkę w oney wodzie á przykładac na miełcze oddawione. *FalZioł* II 13c; Też ieft rzecz pożyteczna y barzo dobra naparzać leguchno napuchłe miełcze/ wwarzywży/ flaz/ barłzcz/ rożą ogrodną *FalZioł* V 25v, V 19c, 25v [2 r.], 41, 93.*

naparzać czym (31): Też wwarz kwiatki nołtrzegowe/ s piołynkiem / z maieraną/ á tym głowę naparżay/ abowiem bolenie głowy vłmierza. *FalZioł* I 82d, I 26a, 66d, 79d, 82a, 83b (12); Warz Iodłowe łyzłki w wodzie á oną wodą náparżay miełcá kthoryeh łye łuchoty dżierżą *SienLek* 171, 118, 118v, T[tt]v; żiółmi temi ciepło w chuftę ie włożywży/ bok prawy wolniuczko náparżac *Oczko* 31. *Cf naparzać komu czym.*

naparzać komu [zawsze: sobie] czym (14): Też rzecz przyrodzoną pania^m wywodzi gdi będzieł tim łobie naparzała częłto macicżę. *FalZioł* I 30b; Albo theż wwarzywży ty zioła w winie/ naparżay łobie żywot timi to zioły rozmaczając w thim ciepłym winie dla tego to kłocia vłpokoienia. *FalZioł* I 90c, I 9a, 54d, 57d, 90d, 94a (14).

naparzać z czym (1): Gdy boi w połowicy głowy pánuie/ wwierć Omanu/ á w wodzie go wwarzywży/ głowę s nim náparżay. *SienLek* 50v.

W charakterystycznych połączeniach: naparzać ciepło (5), *często, dobrze* (2), *leguchno, na noc, po ranu* (3), *wieczor, wolniuczko.*

Zwrot: »w kąpieli naparzać« (1): Pomaga też pierłi lekcze podłapować/ y pogławkować/ albo w ciepłej wodzie po obiedzie/ albo po wieczery w kąpieli naparzać. *FalZioł* V 36v.

Formacje współrdzenne cf PARZYĆ.

Cf NAPARZANIE